
Lý do cuộc chiến Afghanistan

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Afghanistan là một xứ nghèo nàn, khô cằn đồng khô cỏ cháy, núi non hiểm trở toàn sỏi đá. Nhưng xứ này có một vị thế địa dư quan trọng, nằm trên đường của các đoàn quân viễn chinh của các đế quốc từ ngàn xưa nên bị xâm lăng và chiếm đóng bởi hầu hết các đế quốc trong lịch sử. Điều đặc biệt là đế quốc nào cũng đều sau cùng bị thảm bại ở đây!

Từ thời A Lich Sơn Đại Đế, Alexander the Great của Macedonia, đến đế quốc La Mã, đến đoàn hùng binh Mông Cổ của Thành Cát Tư Hãn, đều chịu thất bại chua cay ở xứ này. Gần đây hơn đế quốc Anh thế kỷ 19 đã chịu cảnh thảm sát hơn mấy ngàn binh sĩ khi bị dân Afghanistan phục kích tại đèo Khyber Pass, giết hết chỉ để lại một người lính duy nhất chạy thoát về kể lại cảnh kinh hoàng làm đế quốc Anh rúng động, đánh dấu con đường tàn lụi của đế quốc này.

Thập niên 80's Afghanistan bị đế quốc Sô Viết xâm chiếm. Nhưng những muhajedins Hồi Giáo của Afghanistan, trong đó có Osama bin Laden từ Saudi Arabia sang thánh chiến chống Sô Viết ở đây, được CIA của Hoa Kỳ tài trợ và cung cấp vũ khí, trong đó có hỏa tiễn chống trực thăng loại Stinger đã làm quân đội Nga Sô Viết khốn đốn và sau khi bị thiệt hại vài chục ngàn binh sĩ, phải ngậm đắng nuốt cay rút quân về. Đây cũng là bước đầu cho sự sụp đổ của đế quốc Sô Viết.

Những bài học lịch sử này không được Tổng Thống George W Bush quan tâm đến khi bắt đầu cuộc chiến Afghanistan sau vụ 9-11, để diệt quân Taliban và Al-Qaeda của bin Laden. Cuộc chiến kéo dài đến hiện nay và sôi động hơn khi Tổng Thống Obama quyết định thay vì rút quân về, đã gia tăng thêm 30,000 quân theo lời yêu cầu của chỉ huy trưởng quân lực Hoa Kỳ tại đây là tướng McChrystal. Cuộc chiến Afghanistan như vậy trong tháng qua đã trở thành cuộc chiến dài nhất trong lịch sử của Hoa Kỳ, hơn cả cuộc chiến Việt Nam, cuộc chiến Triều Tiên, Đệ

Nhất và Đệ Nhị Thế Chiến, cuộc nội chiến Nam Bắc

Nhưng lý do tại sao Obama, người được phe cực tả và phản chiến của Hoa Kỳ ủng hộ và tin tưởng tối đa là sẽ rút quân tại Afghanistan về, lại đi ngược lại với niềm tin của những người đã bỏ phiếu bầu cho Obama lên làm người Tổng Thống da đen đầu tiên của lịch sử xứ này?

Ai cũng nghĩ là Obama muốn tỏ ra mình không phải là kẻ hèn yếu, nhút nhát, không đủ bản lĩnh về quân sự, không bảo vệ an ninh quốc gia cho Hoa Kỳ như những buộc tội của phe bảo thủ cực hữu và đảng Cộng Hòa. Vì thế Obama phải đi ngược lại những nhận định trên và làm hung hơn ở Afghanistan, tăng thêm quân để bình định và diệt Taliban, thay vì rút quân về như mọi người đã nghĩ. Nhưng sự thật không phải vậy! Lý do sâu kín của cuộc chiến Afghanistan hiện nay, không còn là sự tìm kiếm Osama bin Laden và tiêu diệt quân Taliban. Vì bin Laden dù không bắt được, nằm trốn sâu trong những hầm hay hang động của vùng biên giới Afghanistan và Pakistan, cũng đã bị vô hiệu hóa khi các thủ hạ đã lần lượt bị giết hay bị bắt hết. Quân Taliban cũng không thể tiêu diệt được vì đến từ chính những thường dân Afghanistan, chỉ muốn đuổi các đoàn quân viễn chinh xâm lăng về như đã làm hàng mấy ngàn năm qua. Ngay chính Tổng Thống bủ nhìn Karzai của Afghanistan cũng đã tuyên bố Hoa Kỳ không diệt nổi Taliban và đang tìm cách để làm hòa với nhóm quân này để tự bảo vệ mình một khi Hoa Kỳ rút quân về trong năm 2011 như Obama đã tuyên bố.

Sự thật hiển hiện rõ ràng trong ngày cuối tuần 12 tháng 6, 2010 vừa qua. Khi nguồn tin được tung ra từ bộ Quốc Phòng của Hoa Kỳ là Afghanistan có những mỏ khoáng sản vĩ đại, trước giờ không được biết đến, trị giá ước lượng sơ khởi phải lên đến hàng ngàn tỷ Mỹ Kim và chắc chắn phải nhiều hơn gấp bội khi được khai thác đầy đủ!

Đây là một tin động trời, không ai ngờ đến, có tác dụng làm thay đổi hẳn những nhận định về cuộc chiến Afghanistan từ trước đến nay, cũng

như thay đổi hẳn bộ mặt về chính trị địa dư của vùng này. Và chắc chắn sẽ làm biến dạng những tính toán về cuộc chiến tranh hiện nay cũng như những tương quan về chính trị, ngoại giao, quân sự với những quốc gia lân bang như Pakistan, Iran, Trung Hoa, Nga...

Ngoài những mỏ vĩ đại về sắt, về đồng, mỏ vàng, bạc, nhôm, cobalt, Potash, thủy ngân..., Afghanistan còn có những mỏ quan trọng cho các kỹ nghệ tân tiến hiện nay như Lithium, Niobium, các kim loại cực hiếm gọi là rare earth elements. Lithium là chất dùng hiện nay cho các bình điện cho xe chạy bằng điện, chủ yếu cho kỹ nghệ xanh, green technology không dùng dầu hỏa nữa. Một tài liệu mật của Ngũ Giác Đài gọi Afghanistan là Saudi Arabia của Lithium vì mỏ này vĩ đại nhất thế giới. Có nghĩa Hoa Kỳ muốn biến đổi sang các kỹ nghệ xanh, không dùng dầu hỏa nữa sẽ phải cần đến Lithium của Afghanistan, như hơn nửa thế kỷ nay đã phải dùng dầu hỏa của Saudi Arabia để phát triển và chạy máy cho các kỹ nghệ của mình! Nói cách khác trong tương lai, Afghanistan sẽ là nguồn cung cấp nhiên liệu cho Hoa Kỳ và toàn cầu dùng nguồn năng lực mới thay dầu hỏa!

Các mỏ khác quan trọng không kém là novobium, dùng cho loại thép siêu dẫn, superconducting steel và các kim loại cực hiếm rare earth elements, dùng cho computers hay cho máy bay, phi thuyền, những loại kỹ thuật siêu đẳng khác...

Câu chuyện về sự khám phá ra là Afghanistan có những mỏ vĩ đại, hiếm có và quan trọng cho các kỹ nghệ tân tiến cũng rất đặc biệt và mới mẻ.

Chỉ từ năm 2004, Hoa Kỳ mới đánh hơi thấy là Afghanistan có triển vọng về khoáng sản, nhưng chưa biết rõ như thế nào và quan trọng ra sao. Trong năm này, một số địa chất gia của Hoa Kỳ trong nhóm nghiên cứu để kiến thiết Afghanistan lạc lõng vào văn phòng địa chất của thủ đô Kabul thấy lẫn lộn một số tài liệu và bản đồ của Nga Sô Viết để lại từ thập niên 1980's, cho thấy những nhà địa chất học của Nga đã nghĩ

ngờ là Afghanistan có nhiều mỏ khoáng sản. Tuy nhiên Nga không tìm tòi thêm vì Xô Viết thảm bại và rút lui năm 1989 nên những khám phá sơ khởi này bị bỏ xó.

Đến khi nhóm Taliban lên cầm quyền, một số kỹ sư người Afghanistan đem những bản đồ này giấu ở nhà vì bị Taliban đuổi không cho làm. Khi Hoa Kỳ đánh Afghanistan và Taliban bị mất quyền, những kỹ sư này mới đem trả những bản đồ cho Nha Địa Chất của Kabul nhưng cũng vất đó lẫn lóc, bỏ xó. Khi nhóm địa chất gia Hoa Kỳ khám phá ra những bản đồ này, đem về Hoa Kỳ, cơ quan đo đạc địa chất Hoa Kỳ tên là United States Geological Survey năm 2006 mới cho phi cơ có trang bị máy móc đo lường tân tiến bay suốt lãnh thổ Afghanistan để dò tìm các mỏ khoáng sản. Những khám phá mới theo bản đồ của Nga để lại có vẻ đây hứa hẹn nên năm 2007, cơ quan địa chất Hoa Kỳ cho một máy bay lớn hơn với máy móc tân kỳ hơn nữa, có thể xác định bằng những hình ảnh ba chiều nằm sâu dưới lòng đất và đo lường chính xác độ lớn và sâu của các mỏ khoáng sản.

Nhưng những xác định này cũng bị để đó trong cơ quan địa chất Hoa Kỳ vì không ai quan tâm đến chính trị hay quân sự tại cơ quan này!

Mãi đến năm 2009, khi nhóm tái thiết của Ngũ Giác Đài chuyển từ Iraq sang Afghanistan, những tài liệu của Nha Địa Chất Hoa Kỳ mới được nhóm này chú ý đến và thấy ngay triển vọng vĩ đại của các mỏ khoáng sản của Afghanistan! Lúc đó bộ trưởng Quốc Phòng Robert Gates mới được phi báo về tầm quan trọng của khám phá ra các mỏ khoáng sản vĩ đại này của Afghanistan.

Điều nên nhớ là thời điểm Robert Gates được cho biết về các mỏ khoáng sản trùng hợp với lúc Obama đang dẫn đo suy nghĩ về quyết định nên rút quân ra khỏi Aefghanistan hay nên gia tăng quân số theo lời yêu cầu của tướng McChrystal. Quyết định này của Obama mất mấy tháng sau bao nhiêu buổi họp với đủ các thành phần nòng cốt và quan

trọng nhất của nội các Obama mới chắc chắn được.

Điều đó có nghĩa bộ Quốc Phòng và Robert Gates đã dùng tài liệu về các mỏ khoáng sản này của Afghanistan để thúc giục Obama phải giữ vững lập trường, ở lại Afghanistan để chiếm giữ và khai thác các mỏ tối quan trọng cho nền kỹ nghệ tân tiến tương lai của Hoa Kỳ.

Nhưng tại sao bộ Quốc Phòng sau khi giữ mật các tài liệu này từ năm 2009, đến bây giờ mới tung ra? Lý do giản dị là cuộc chiến Afghanistan càng ngày càng đi vào chỗ sa lầy, không lối thoát. Cuộc hành quân tại vùng Marja coi như thất bại vì không đạt được mục tiêu. Dự định hành quân tại vùng Kandahar, thủ đô của vịnh nam Afghanistan của giống dân Pashtun là dân theo Taliban phải hoãn lại và thay đổi vì sợ bị thất bại. Trong khi đó Tổng Thống Karzai ra mặt chống Hoa Kỳ, đòi thương thuyết với Taliban.

Gates và các tướng lãnh của Ngũ Giác Đài sợ Obama đòi rút quân nữa nên ra mặt công khai hóa tài liệu về các mỏ vĩ đại này của Afgganistan để bó tay Obama. Vì nếu Obama cho rút quân về, bao nhiêu công lao, tài sản và thiệt hại sinh mạng của quân đội Hoa Kỳ sẽ thành công cốc, để lại Afghanistan cho Trung Hoa sẵn sàng nhảy vào để khai thác các mỏ này, điều mà Hoa Kỳ lo sợ nhất vì đã thấy Trung Hoa đang trở thành thế địch thủ đáng ngại nhất của Hoa Kỳ trên địa bàn chiến lược địa dư toàn cầu.

Khi cho công khai hóa các tài liệu về mỏ khoáng sản của Afghanistan, bộ Quốc Phòng đi leo dây về mặt công luận. Vì khi để lộ rõ ràng lý do Hoa Kỳ ở lại Afghnistan là để khai thác các mỏ khoáng sản quan trọng và cần thiết cho tương lai, Ai cũng sẽ thấy đây là vấn đề quyền lợi, không phải là vì chống khủng bố hay bảo vệ an ninh cho Hoa Kỳ nữa. Nhưng vì sợ Obama ra lệnh rút quân, các phe bảo thủ cực hữu của bộ Quốc Phòng phải chấp nhận tiếng xấu thực dân để bảo vệ quyền lợi tối thượng cho Hoa Kỳ cũng như ngăn chặn Trung Hoa không cho hưởng lợi Afghanistan một khi Hoa Kỳ rút lui.

Tóm lại lý do thâm kín và sâu xa của cuộc chiến Afghanistan kéo dài thực ra chỉ quay quanh hai chữ quyền lợi của Hoa Kỳ. Chi tội nghiệp cho những dân lành vô tội của xứ Afghanistan, tiếp tục chết tức tưởi hay sống trong nghèo khổ, đói rách để cho các cường quốc sâu xé và tranh giành, cũng như để cho những kẻ cầm quyền tham nhũng, chi biết bòn của, nhét túi cho đầy, sống chết mặc bay của chính quyền Karzai của xứ Afghanistan hiện nay.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

www.nguyendinhphung.com